

לביב ג'סן חביב – מכתב מחאמה
LABIB G. HABIB – LAW OFFICE
לביב ג' חביב – משרד עורכי דין

LABIB G. HABIB, Adv.
ANAN M. ODEH, Adv.

לביב ג. חביב, עו"ד
ענאן מ. עודה, עו"ד

ירושלים 97300, בית חנינא 9, ת.ד. 21225

Telfax. 02-6263212 Mobile: 0524404477

E mail: habiblabib@hotmail.com

ירושלים, 22 באוקטובר 2015

מספרנו:
(נא לציין בחוזר)

באימייל ובפקס

לכב'
מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית
באמצעות משרד פניות הציבור
פיקוד מרכז

א.ג.נ.,

הנדון: השגה בעניין בית משפחת עליזה, ת.ז.

בשם בני משפחתו של העצור שבנדון, אותם אני מייצג מטעם עמותת המוקד להגנת הפרט, אני מגיש בזאת השגה נגד הכוונה להחרים ולהרוס את בית משפחתו של העצור שבנדון:

1. המשפחה קיבלה הודעה על כוונתכם להרוס את הבית שבעיר שכם בו מתגורר הנדון, על פי תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום) – 1945. צעד זה ננקט הואיל ולטענתכם הנדון "נטל חלק בהתארגנות אשר פעלה להוציא לפועל פיגוע טרור ביום 1.10.15 במהלכו נרצחו בני הזוג הנקין ז"ל".

2. נבקש לציין כבר עתה כי אין לפגוע בבית כל עוד מתנהלים ההליכים בנוגע לכוונה להרוסו. כמוכן, אם תידחה ההשגה, אנו מודיעים כבר עתה כי בכוונתנו לפנות לבית המשפט העליון נגד הכוונה להחרים ולהרוס את הבית האמור, ויש לאפשר לנו לצורך זה זמן סביר בכדי להכין ולהגיש את העתירה מבלי לפגוע בבית.

3. השחות שניתנה להגשת ההשגה, אינה תקופה מספיקה לשם אסיפת הנתונים, אסיפת המסמכים, ביקור בבית במידת הצורך, והכנת השגה. בעניין זה, אנו מבקשים כי תשהו את

החלטתכם בהשגה, וזאת בכדי לאפשר לנו לבצע בדיקה לעומק ואיסוף מסמכים. במידה ותידחה השגתי, אני מודיע כי בכוונתנו להגיש עתירה לבית המשפט העליון. לצורך זה, אבקש כי תינתן לי שהות מספיקה, של מספר ימים לפחות, לא כולל ימי מנוחה. כולי תקווה שלא יהיה צורך להגיש עתירה לבג"צ אך ורק לצורך קבלת זמן סביר להגשת העתירה העיקרית.

4. בנוסף, אנו מבקשים לברר כבר עתה כיצד מתכוונים לבצע את הריסת הבית, ומהי הסיבה לבחירה בדרך הריסה זו, והאם נלקח בחשבון האפשרות לנזק סביבתי, והאם יש התחייבות לפצות את הבתים הסמוכים במידה וייגרם להם נזק כתוצאה מפעולת הריסה ראוותנית.

נדרש פירוט החשדות:

5. בד בבד עם הגשת השגה זו, אנו מבקשים לקבל לידינו פירוט לגבי המעשים המיוחסים לחשוד, חלקו הנטען בביצוע העבירה, וכן חומר החקירה הקיים נגדו, והמבסס את החשדות. לאחר קבלתם, אנו שומרים על זכותנו להעלות כל טענה בעניין זה.

דרישה זו הופכת לחשובה שבעתיים, לאור ניסוח החשד נגד בן המשפחה, אשר בשונה משאר העצורים בפרשייה, לא מואשם בנטילת חלק בפיגוע הירי, אלא בחברות בהתארגנות בלבד. הינכם נדרשים להבהיר עניין זה באופן מפורש, להעביר לידינו את חומר החקירה, ובכל מקרה, לציין את העובדות עליהן מבוסס החשד. רק לאחר קבלת חומר זה ופירוט זה, אוכל לטעון באופן מפורט לגבי בית זה.

הדירה והמבנה ופגיעה בדיירים:

6. בכל מקרה, אבקש לציין כי הדירה נשוא הודעתכם מצויה בבניין בן 4 קומות, ובעל שני אגפים החולקים קירות משותפים. באגף אחד יש 4 קומות. בקומת הקרקע מתגורר אביו ואימו של העצור, יחד עם בנם __ ואשתו וחמשת ילדיהם. שתי הקומות האחרונות הן בשלבי סיום ואמורות לאכלס משפחות גרעיניות.

7. הקומה האמצעית פוצלה לשתי דירות כל דירה בשטח כ- 50 מ'. בחלק אחד התגורר העצור ראגיב יחד עם אישתו ובנו טארק בן השנתיים. כאמור גודל הדירה בה התגוררה המשפחה כ- 50 מ' והיא כוללת חדר שינה, סלון מטבח ושירותים. בחלק השני של אותה קומה, גר אחיו __ ואשתו ושלוש בנותיו בנות 7, 6 ושנה.

8. באגף השני של הבניין יש גם 4 קומות. בקומת הקרקע יש שתי דירות ובהן מתגוררות שתי משפחות וילדיהם, וכך גם בקומה שמעל, בה מתגוררות שתי משפחות. מעל לאותה קומה קיימת דירה בשלבי סיום, ומעליה דירה נוספת בשלבי סיום בנייה.

9. לאור האמור, ברור כי המדובר בדירה המאכלסת עשרות נפשות, ומספר רב של משפחות, ועל כן, יש להימנע מכל פגיעה הן בדירה והן במבנה, בכדי למנוע נזק סביבתי ופגיעה בבניין.

10. בכוונתנו להכין ולהגיש חוו"ד הנדסית, ולצורך זה נבקש לקבל את תוכנית ההריסה, ולהשהות החלטתכם בהריסה עד לקבלת חוו"ד.

ענישה קולקטיבית:

11. לא יוכל להיות כל ספק, כי הריסת בית בו מתגוררת המשפחה, הינו צעד של ענישה קולקטיבית ופגיעה בחפים מפשע – ילדים ואישה.

12. בתור שכזו, מהווה הריסת הבית הפרה של המשפט הבינלאומי ההומניטארי, האוסר על ענישה קולקטיבית (סעי' 33 לאמנת ג'ניבה הרביעית) ועל פגיעה והרס של רכוש פרטי לפי תקנה 46 לתקנות האג סעיף 53 לאמנת ג'ניבה הרביעית. הריסת הבית אף מהווה פגיעה קשה בכבוד בני המשפחה ובזכותם לחיים בכבוד ולקורת גג.

13. כוונתכם הנטענת בעת קבלת ההחלטה להריסת הבית אינה משנה מאופיו של צעד זה, או מההשלכותיו על בני המשפחה. בפועל, הריסת הבית פוגעת אך ורק במשפחה! היא אינה פוגעת ישירות בחשוד, אשר אינו מתגורר בבית היום.

14. לא במקרה מצויה סמכות זו של הריסת בתי משפחה בתקנות ההגנה, תקנות שאבד עליהן הקלח, ואשר נחקקו בשנת 1945, במאה שעברה, בזמן השלטון המנדטורי, על סף סיומה של מלחמת העולם השנייה. סמכות זו שייכת לזמנים אחרים, ישנים נושנים. הגיעה העת כי גם שריד זה, ייעלם מהעולם, כפי שיתר תקנות ההגנה בוטלו ברובן.

15. גם במשפט העברי, האיסור על פגיעה בחפים מפשע, חד משמעי:

“חלילה לך מעשות כדבר הזה, להמית צדיק עם רשע, והיה כצדיק כרשע. חלילה לך! השופט כל הארץ לא יעשה משפט?” (בראשית יח 25)

ואף אם לשון תקנה 119 מתירה לעשות כדבר הזה, לפגוע בחפים מפשע למען יראו וייראו, הרי מחויב מפקד כוחות הצבא, לפרש את הסמכות ולהפעילה ברוח דברים אלו. ייזהר מלהותיר משפחה גדולה ללא קורת גג לראשה. וכך הובאו הדברים בפסיקה של בית-משפט נכבד זה, על-ידי כב' השופט חשין:

"ואותו עקרון-יסוד כולנו ידענו ושנינו מאז היותנו: איש בעונו יישא ואיש בחטאו יומת. וכדבר הנביא: "הנפש החוטאת היא תמות בן לא-ישא בעוון האב ואב לא ישא בעוון הבן, צדקת הצדיק עליו תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה" (יחזקאל יח כ). אין עונשין אלא-אם-כן מזהירין ואין מכים אלא את העבריין לבדו. זו תורת משה והוא הכתוב בספר תורת-משה: "לא יומתו אבות על-בנים ובנים לא-יומתו על אבות כי אם-איש בחטאו יומת" (מלכים ב, יד, ו).

...מאז קום-המדינה – בוודאי כך מאז חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – נקרא אל תוך הוראת תקנה 119 לתקנות ההגנה, נקרא בה ונשקע בה, ערכים שהם ערכינו, ערכים של מדינה יהודית, חופשית ודמוקרטית. ערכים אלה יוליכונו היישר אל ימים קדומים של עמנו, וימינו אלה כאותם ימים: לא יאמרו עוד אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה. כל האדם האוכל בוסר שיניו תקהינה."

בג"ץ 2006/97 אבו פארה ג'נימאת ואח' נ' אלוף פיקוד מרכז, פ"ד נא(2) 651, 654-655;

מידתיות:

16. מבלי לפגוע בהתנגדות העקרונית להריסת הבית, כאמור בהשגה זו, אנו נבקש כי במידה ויוחלט על נקיטה בצעד זה, תיבחר האופציה הפחות פוגענית האפשרית.

17. עיקרון המידתיות חל גם על הפעלת הסמכות לפי תקנה 119. עיקרון זה מחייב בחירה באופציה אשר פגיעתה היא הפחותה ביותר, מבין האפשרויות הקיימות. נראה כי אם אין מנוס מפגיעה בבית, הרי ראוי לבחון אפשרות בה הפגיעה תאפשר למשפחה כן להמשיך ולגור בבית, ולא להפוך את המשפחה כולה לחסרת קורת גג.

18. נראה כי מחובתו של מפקד כוחות הצבא לשקול אפשרות של אטימת חדרו של החשוד לכל היותר, או אטימת חלק מהבית, כך שלמשפחה, למרות הפגיעה בה ובבית, יתאפשר להמשיך ולגור בו.

הריסת הבית לא תביא תועלת:

19. בכל מקרה, וגם אם ניתן להצדיק צעד פוגעני ובלתי אנושי זה בשם תועלת כלשהי שתצמח מביצוע ההריסה, בבחינת "המטרה מצדיקה את האמצעי", הרי גם כאן, שכרו של המעשה יוצא בהפסדו: כבר בשנת 2005 קיבל שר הביטחון את המלצת הוועדה שמינה הרמטכ"ל, להפסיק את הריסות הבתים כיוון שההרתעה לא הוכחה כאפקטיבית וכיוון שנזקן של ההריסות עלה על התועלת שבהן.

20. אין צורך במומחים ובוועדות בכדי לנחש כי פגיעה כזו, אשר מותירה ילדים ומשפחות ללא קורת גג, יש בה אך ורק כדי להגביר את התסכול, את חוסר המוצא, את הכעס ואת מעגל השנאה בקרב האוכלוסייה הנפגעת.

אפלייה:

21. משפחתו של עמי פופר, שטבח בפועלים תמימים, לא מיהרה לפנות את ביתה מאחר וסנקציה כזו לא ריחפה מעל ראשיה. אף משפחת גולדשטיין, שאמנם תושבת שטחים היא, לא העלתה בדעתה כי עליה לחפש דיור חלופי לאחר שבנה טבח בעשרות מתפללים (ובעניין זה, זכה עניין **מצבתו** בטיפול "כירורגי" ומאופק). גם ההתארגנות שנחשפה, לפיה הניחו אזרחים יהודים מטען חבלה במוסד לימודי בירושלים, וקשרו קשר לפעילות נוספת, לא הצריכה התייחסות מיוחדת, מעבר להעמדה לדין. גם שורפיו של הנער אבו חדיר לא פינו את ביתם מחשש כי ייהרס. שורפי משפחת דואבשה לא נעצרו כלל.

22. הרשויות ידעו לרסן היטב את "אמצעי ההרתעה" העומדים לרשותם במקרים חמורים ביותר, הזועקים להרתעה, ונמנעו מפגיעה בחפים מפשע. כך ראוי לנהוג, גם בענייננו.

23. העובדה כי צעד זה של הריסת בתים מעולם לא הופעל כנגד יהודים, לא בשטחים ולא בישראל, גם היא מגבירה את תחושת התסכול, האפלייה והקיפוח, והתחושה כי המדובר בפגיעה מכוונת בחפים מפשע, אותה מייחדים רק לפלסטינים.

הריסת הבית – ענישה כפולה של חפים מפשע:

24. כאמור, אב המשפחה עצור ונחקר. אם אכן תוכח אשמתו, כנטען בהודעתכם, הרי הוא צפוי לעונש מאסר חמור ביותר. יש בעצם מאסרו פגיעה קשה במשפחה וביכולתה להתקיים בלי המפרנס העיקרי. הוספת עונש אכזרי זה של הריסת בית המשפחה, יש בה משום פגיעה קשה, אכזרית ובלתי אנושית, שבוודאי לא תשיג לא הרתעה ולא מניעה, אלא רק תביא לפגיעה קשה בחפים מפשע.

החשדות נגד העצור:

25. החשדות נגד העצור הם הבסיסי לכוונת הריסת הבית. חרף זאת, אצה למפקד הצבאי הדרך, עד שהוא מתכוון לנקוט את הסנקציה אף מבלי לחשוף בפני הנפגעים את החומר ולמצער את החשדות העומדים בבסיס הצו. כאמור, לפי נוסח ההודעה, נראה כי אין טענה כי העצור היה מעורב בביצוע הירי עצמו, ולא היה לו חלק בכך. על כן, כאמור לעיל, הינכם נדרשים להעביר את החומר הרלוונטי ולאפשר טיעון בעניין זה.

הפגיעה בכל הבניין:

26. כאמור הדירה המיועדת להריסה מצויה בקומת הקרקע. כל פגיעה בדירה זו בהריסה, תביא לקריסת המבנה ולמצער החלשתו. מסיבה זו יש לבטל את הכוונה להריסת הבית. בכל מקרה, הינכם נדרשים לפרט מהי הדרך בה מתכוונים לבצע את ההריסה בכדי להביא נתונים אלה בפני מומחה מטעמנו ולשקול הגשת חו"ד הנדסית.

27. לאור כל האמור לעיל, אנו מבקשים שלא להחרים ולהרוס את הבית. הינכם נדרשים לחשוף את חומר החקירה הקשור לביסוס החשד נגד הנדון, וכן פירוט בעניין אופן ביצוע ההריסה, ולאפשר השלמת טיעון בעניין זה.

28. באם מבוקשי בעניין חומר החקירה ו/או פירוט תוכנית ההריסה לא ייענה אשקול הגשת עתירה בעניין זה לבג"צ, ואבקש לראות במכתבי זה מיצוי הליכים לפני הגשת עתירה.

